

Ер есімі - ел есінде
Память о подвиге жива

Киевка 2012

**Кеңес Одағының батыры
Иван Михайлович Колодий 100 жаста -
100 лет со дня рождения Героя Советского Союза
Иван Михайловича Колодий 100 лет**

(Жадынама – памятка)

Кеңес Одағының батыры Иван Михайлович Колодий (1912-1954)

Колодий Иван Михайлович – Орталық майданның 65-інші атқыштар дивизиясы 69-ыншы Қызылтулы Сев 118-інші артиллериялық полкінің радиотелеграфисі, ефрейтор.

1912 жылы 1 мамырда қазіргі Қарағанды облысы Нұра ауданы Киевка елді мекенінде шаруа отбасында туған. Украиндық. Сауатты жою мектебінде оқыған, қазіргі Өзбекістан Сурхандария облысы Денау қаласында мемлекеттік жемісті көшендік бақта ұста болып жұмыс істеген.

Қызыл әскер қатарына 1941 жылы Өзбекістан КСР Сурхандарьин облысы Денау қалалық военкоматы арқылы шақырылған. Ұлы Отан соғысына 1942 жылдан бастап қатысқан. 1943 жылдан бастап ВКП/б/КПСС мүшесі. 118-інші артиллериялық полкінің радиотелеграфы ефрейтор Иван Колодий Днепр өзенінде болған майданда ерекшеленді.

1943 жылдың 15 қазанының түнінде лейтенант Бутылкин, аға сержант Тимонов және Колодий алдыңғы атқыштар бөлімшелерімен артиллерия миномет отымен Днепр өзенінде Украинаның Чернигов облысы Репкин ауданында Радуль қала типтес ауылында қарсылыстарын ығыстырды.

Ефрейтор Колодий отырған қайық, Днепрдің оң жағасында снарядтың жарылуынан су түбіне кетті. Ауыр жарақат алған байланысшы, жағадағы радиостанцияға жүзіп барып артиллериялық қуат көзімен байланыс орнатып, атыс жайлы мәліметтер жеткізіп отырды.

Осы шайқас үшін ефрейтор Колодий Иван Михайлович Кеңес Одағының Батыры атағына ұсынылды. Жоғары Кеңестік төрелер Алқасының жарлығымен 1943 жыл 30 қазаннан бастап жауынгерлік тапсырмаларды және майдандағы қолбасшылық тапсырмаларды жақсы орындағаны үшін, сонымен қатар неміс-фашист басқыншыларымен күресте ерлік және батырлық танытқаны үшін Колодий Иван Михайлович Кеңес Одағының Батыры Ленин орденімен және «Алтын Жұлдыз» /№1593/ медалымен марапатталды.

Соғыстан кейін Колодий Молотов қаласында соғыс-теңіз техникалық-авиациялық училищесін бітірді/1957 жылдан бастап қазіргі Пермь қаласы/. Кировта ДОСААФ аудандық комитетінде төрағалық қызметін атқарды. 1954 жылы 18 қарашада майданда алған жаралар салдарынан қайтыс болды.

Марапаттаулары:

Ленин орденімен марапатталған /30.10.43/, медальдармен, соның ішінде – «Ерлік үшін» /07.10.43/ және «Жауынгерлік еңбегі үшін» /30.08.43/. Батырдың аты Өзбекістан Сурхандарьин облысы сариасин оқушылар және пионерлер үйіне берілген. Батырдың автоматы және радиостанциясы Мәскеу қаласының Орталықтағы Қарулы күштер мұражайында көрмеге қойылған.

Ерлігі туралы естелік:

«1943 жылдың 15 қазанында Чернигов облысының Радуль ауданында Днепр арқылы біздің әскер өте бастады. 69-ыншы атқыштар дивизиясының алдыңғы бөлімшесі қайықпен сол жағадан шегінгенде, бірден көзден ғайып болды. Қайықтарлардың бірінде рациясын тізесіне басып Иван Колодий да болды.

Кенеттен жақын маңнан снарядтың жарылысы естілді. Қарсыластың оты күшейе түсті, ал жарылыстар жақындай түсті. Өзенде мина және снаряд құламаған жер қалмағандай болып көрінді. Батыс жағалауға санаулы қашықтық қалғанда, жарылған снаряд қайықты жарды, жарықшақтар байланысшыны қатты жарақаттады. Бірақ жарақатының ауырғанын жеңе отырып және рацияны басынан аса көтеріп, ол жағаға әрең жүзіп жетті. Қансырай отырып Колодий рацияны ашты.

Эфир әр түрлі радиотелеграфиялық бағдарламаларға толы болды. Жүздеген әр түрлі шақырулар, жан жақтан морзе коды сытырлады. Иван Колодий осы көптеген станцияның арасынан өз станциясын жылдам тауып және нық байланыс орнатты. Бірінші қатынас арқылы Кеңес жаяу әскерінің шайқас координатын жіберді, оларды қай жерден қарсыластың минометы және артиллериясы атып жатқаны жайлы ақпараттандырды. Біраз уақыттан сон Иван жаудың шабуылы жайында мәліметтер жіберді, артиллериялар жаяу әскерге дәл отпен көмектесті. Бірінші дәрігерлік көмек көрсеткеннен кейін, байланысшы қуат көзімен байланысты жалғастыра берді.

Шайқастан соң, байланысшы арқылы қарсыластың 16 артиллериялық нүктесі жойылғаны есептелді, үш батареяның отын жойды, біздің шабуыл жасайтын отрядтарымыз жаудың 20 шабуылына

дейін тойтаруға көмектесті. Иван бірнеше шешуші шайқастарға қатысты және 15 қарсыласты жойды. 1954 жылы Иван Колодий шайқаста алған жарақаттың зардабынан қайтыс болды.

Даңқты жауынгердің атын жерлестері ардақтап еске түсіреді. Қазіргі уақытта Киевка кенті көшесінің бірі оның атымен аталады.

Әдебиеттер:

- Мұстафина С.А. Олардың атымен Киевка көшелері аталады: ұсынылатын әдебиеттер көрсеткіші/С.А. Мұстафина.-Киевка: б.ж.2008.-40 бет.
- Иван Михайлович Колодий [Электронды ресурс].- Қол жетімді нүктесі: <http://kk.wikipedia.org/wiki>

Герой Советского Союза Иван Михайлович Колодий /1912-1954/

Колодий Иван Михайлович – радиотелеграфист 118-го артиллерийского полка 69-й Краснознаменной Севской стрелковой дивизии 65-й армии Центрального фронта, ефрейтор.

Родился 1 мая 1912 года в поселке Киевка, ныне райцентр Нуринаского района Карагандинской области Казахстана, в крестьянской семье. Украинец. Учился в ликбазе, работал в кишлаке, ныне город Денау Сурхандарьинской области Узбекистана, в государственном плодовом питомнике кузнецом.

В Красную Армию призван в 1941 году Денауским райвоенкоматом Сурхандарьинской области Узбекской ССР. В боях Великой Отечественной войны с апреля 1942 года. Член ВКП /б/КПСС с 1943 года.

Иван Колодий особо отличился в боях на реке Днепр.

В ночь на 15 октября 1943 года лейтенант Бутылкин, старший сержант Тимонов и ефрейтор Колодий с передовыми стрелковыми подразделениями под артиллерийско-минометным огнем противника форсировали Днепр у поселка городского типа Радуль Репкинського района Черниговской области Украины.

На подступах к правому берегу Днепра разрывом снаряда лодка, в которой находился ефрейтор Колодий, была разбита. Тяжело раненный связист, вплавь добрался до берега с радиостанцией, развернул ее, установил связь с артиллерийскими батареями и передавал данные для стрельбы.

За этот бой ефрейтор Колодий Иван Михайлович были представлены к присвоению звания Герой Советского Союза.

Указом Президиума Верховного Совета СССР от 30 октября 1943 года за образцовое выполнение боевых заданий командования на фронте борьбы с немецко-фашистскими захватчиками и проявленные при этом мужество и героизм ефрейтору Колодию Ивану Михайловичу присвоено звание Героя Советского Союза с вручением ордена Ленина и медали «Золотая Звезда» /№1593/

После войны И.С. Колодий окончил военно-морское авиационно-техническое училище в городе Молотов /с 1957 года и ныне – город Пермь/. Работал председателем районного комитета ДОСААФ в Кирове. Скончался 18 ноября 1954 года.

Награжден орденом Ленина /30.10.43/, медалями, в числе которых – «За отвагу» /07.10.43/ и «За боевые заслуги» /30.08.43/. Именем Героя назван сариасийский Дом пионеров и школьников Сурхандарьинской области Узбекистана. Радиостанция и автомат Героя экспонируются в Центральном музее Вооруженных Сил РФ в Москве.

О подвиге:

«...15 октября 1943 года началась переправа наших войск через Днепр в районе местечка Радуль Черниговской области. Когда лодки с передовыми подразделениями 69-й стрелковой дивизии отошли от левого берега, то сразу же скрылись из виду. В одной из лодок, держа на коленях рацию, находился Иван Колодий.

Вдруг совсем близко раздался взрыв снаряда. Огонь противника становился все сильнее, разрывы все ближе. Казалось, на реке нет места, где бы не падали снаряды и мины. Когда до западного

берега остались считанные метры, разорвавшийся снаряд разбил лодку, осколком был сильно ранен радист. Но, преодолевая боль и подняв над головой рацию, он еле добрался вплавь до берега. Истекая кровью Колодий развернул рацию.

Эфир был заполнен всевозможными радиотелеграфными передачами. Сотнями различных позывных, со всех сторон трещала морзянка. Иван Колодий среди этого хаоса быстро нашел свою станцию и вошел в прочную связь. В первом сообщении передал координаты боя советских пехотинцев, откуда их обстреливают артиллерия и минометы противника. Через некоторое время Иван передал данные об атаке врага, которую артиллеристы помогли пехотинцам отразить метким огнем. После оказания 1-ой медицинской помощи, связист продолжал поддерживать связь с батареей.

После боя было подсчитано, что с помощью радиста артиллеристы уничтожили 16 огневых точек противника, подавили огонь трех батарей, помогли нашим штурмовым отрядам отбить до 20 контратак противника. Сам Иван принимал непосредственное участие в контратаке, и лично уничтожил 15 фашистов.

Имя прославленного воина свято чтят земляки. Сейчас одна из улиц поселка Киевка носит его имя»

Литература

- Плещцов К.М. Люди высокого подвига/К.М. Плещцов.-М.: Б.и.,1962.
- Герои Советского Союза – казахстанцы: в 2-х книгах. Книга 1.-Алма-Ата, б.и.1968.
- Связисты – Герои Советского Союза - Л.: б.и., 1982,кн. 1
- Березняк Н.Г. Герои Советского Союза – узбекистанцы /Н.Г. Березняк – Ташкент, 1984
- Герои Советского Союза. Краткий биографический словарь /Текст/ : Т.1.- М., 1987.
- Пересылкин И.Т. ...А в бою еще важней/ И.Т. Пересылкин – М.: Советская Россия, 1970
- «Военная литература». Военная история [Электронный ресурс]: Герои Советского Союза. – Режим доступа: <http://militera.lib.ru/h/vmf/27.html>
- Колодий Иван Михайлович. Биография героев и писателей СССР [Электронный ресурс].- Режим доступа: <http://paveiskaz.ru>
- Иван Михайлович Колодий [Электронный ресурс].- Режим доступа; [http://kk.wikipedia.org/wiki/Иван Михайлович Колодий](http://kk.wikipedia.org/wiki/Иван_Михайлович_Колодий)
- Колодий Иван Михайлович [Электронный ресурс].- Режим доступа: <http://rosgenea.ru>
- Книга памяти – Чернигов и Черниговской области.- [Электронный ресурс] <http://www.memory-book.com.ua>